

Konference České právo a IT ukázala funkční model dialogu mezi soukromým sektorem, veřejným sektorem a univerzitami

Michal Koščík

Konference České právo a IT byla zorganizována Ústavem práva a technologií Právnické fakulty MU s ambiciózním cílem vytvořit diskuzní fórum v oblasti IT práva pro odborníky z co nejširšího okruhu profesí. Letošní první ročník konference, který proběhl 9. a 10. září 2010 v Hotelu Sport v Hrotovicích navázal na úspěšný pilotní projekt z roku 2009 pod názvem „Dny práva IT“. Na rozdíl od většiny konferencí organizovaných právníckými fakultami v ČR se dostávalo méně prostoru slovným akademikům a víc prostoru právníkům z praxe.

Na rozdíl od pilotního projektu, kterého se zúčastnili pouze pozvaní hosté, byla konference otevřena všem odborníkům, již projevíli zájem o účast. Otevřenost konference se velice příznivě projevila na počtu zúčastněných. Kromě čtyřiceti pozvaných hostů se konference zúčastnilo dalších čtyřicet odborníků, kteří ještě více rozšířili široké spektrum profesí, jež zahrnovalo zástupce univerzit, akademie věd, předních advokátních kanceláří, justice, úřadu vlády, policejního sboru ČR, ministerstva vnitra a firemních právníků. „Jsem rád, že nám vyšel záměr dostat na jedno místo zástupce tolika právníckých profesí,“ říká Libor Kyncl, člen organizačního týmu konference a asistent Ústavu práva a technologií. „Myslím, že tak široké fórum o právu IT v České republice doposud chybělo,“ dodává.

Kromě právníckých profesí se na konferenci prezentovali také zástupci společností, jež právníkům vytváří nezbytné zázemí pro práci. Hosty konfe-

rence byli poskytovatelé právních informačních systémů Atlas consulting, C.H. Beck a Wolters Kluwer ČR a dodavatelé softwaru pro převod mluvené řeči do textu Consluting Company Novasoft a Newton Technologies. Pro právní informační technologie byly na konferenci vyčleněny prakticky dvě odborné sekce, moderované Danuší Spáčilovou a Michaelou Poremskou. V sekci s názvem Právní informační systémy dostali zástupci firem nabízející právní informační systémy možnost odprezentovat nové funkce svých produktů, diskuse však byla vedena především směrem „od publika“, dominovaly v ní zkušenosti a podněty ze strany uživatelů. V sekci Elektronické zadávání veřejných zakázek dostaly společnosti nabízející produkty v této oblasti.

Tématům konference dominovaly aktuální otázky z oblasti e-governmentu, veřejných zakázek, trestního práva a duševního vlastnictví. Stěžejní témata konference („e-Sbírka a e-legislativa“ „e-justice“) byla diskutována v plenárních panelových diskusích, další témata (Elektronické zadávání veřejných zakázek, Volné licence v českém právu, Právní informační systémy a Kyberkriminalita) byla koncentrována do menších skupinek v paralelně probíhajících odborných sekcích, přičemž paralelně probíhaly vždy dvě sekce. Každou panelovou diskusi moderoval jeden z členů Ústavu práva a technologií, diskusní panely byly obsazovány tak, aby pokryly široké spektrum odbornosti a jejich členové poskytli na věc různé pohledy.

František Korbel, Tomáš Langášek, Ján Matejka (zleva)

Plenární panelové diskuse na témata „eSbírka a eLegislativa“ a „eJustice“ moderoval vedoucí Ústavu práva a technologií Radim Polčák a členy jednotlivých panelů byli pánové František Korbel, Tomáš Langášek a Ján Matejka, resp. Martin Maisner, František Korbel a Petr Koucký. V odborné sekci „Kyberkriminalita“ vystoupil se svým příspěvkem Aleš Špidla, ředitel odboru kybernetické bezpečnosti ministerstva vnitra, Karel Kuchařík, vedoucí oddělení informační kriminality Policejního prezidia ČR a jeho spolupracovníci Stanislav Kovařík a Rostislav Šenk. Za zmínku rovněž stojí účast a vystoupení Petra Jansy, jednoho z tvůrců české lokalizace Creative Commons.

Rozdělení specializovaných témat do paralelních sekcí poněkud rozvolnilo samotný program konference, což se ukázalo být velice prozíravým krokem organizátorů. Neformální diskuse tak dostala stejně velký prostor jako diskuse moderovaná. Neformální diskusi lze považovat za dominantní znak konference České právo a informační technologie. Právě uvolněná atmosféra umocněna společenským programem a polohou hotelu, jež vzdálila hosty od jejich pracovních povinností, byla tím, čím se tato mimořádná konference odlišovala od ostatních.

Sexting, eGovernment a závislost na počítačových hrách aneb rozmanitost na konferenci Cyberspace 2010

Libor Kyncl

Již tradičně se každý rok v listopadu na Právnické fakultě Masarykovy univerzity koná mezinárodní konference Cyberspace. Její osmý ročník spolupřátaný Masarykovou univerzitou a Univerzitou Karlovou přinesl nové směry zkoumání kyberprostoru, jak se někdy virtuální svět vytvářený moderními technologiemi nazývá. „Konference Cyberspace je v České republice ojedinělá multidisciplinárním pohledem na informační a komunikační technologie. Vedle právníků se zde můžete setkat s filozofy, religionisty, sociology či psychology. Všichni mluví o stejné oblasti, ale každý úplně jinak,“ vysvětlila Michaela Moždíáková, jedna z konferenčních delegátů.

Konferenci zahájili Radim Polčák, vedoucí Ústavu práva a technologií Právnické fakulty Masarykovy univerzity, a Dana Prudíková z Ministerstva spravedlnosti České republiky. Radim

Dan Svantesson, Radim Polčák a Gustavo Mesch (zleva)

Polčák ve své přednášce s obvyklým optimismem shrnul nejdůležitější novinky z oblasti práva informačních a komunikačních technologií. Načrtl možnosti pro budoucí výzkum v oblasti informací veřejného sektoru nebo v oblasti duševního vlastnictví v kyberprostoru. Po úvodních přednáškách dostali prostor hlavní přednášející se svými příspěvky (tzv. keynotes).

Dan Svantesson, proděkan Faculty of Law, University of Bond (Austrálie), ve svém příspěvku mluvil o tzv. sextingu. Jako sexting se označuje zesílání sexuálně laděných textových zpráv a e-mailů, obvykle obsahujících obrazové přílohy. Lidé sextingem dávají ostatním k dispozici vysoce rizikový obsah, který může být dříve či později zneužit. Rozesláním obrázků, videa či textu s touto tematikou dalším osobám, ať už omylem nebo úmyslně, může dojít k nezamýšleným následkům, slovy přednášejícího „jeden okamžik může přinést život plný hanby“. Tyto aktivity jsou trestné, pokud se týkají natáčení a fotografování nezletilých osob. Svantesson upozornil na vymahatelnost nároku na náhradu způsobené škody a dalších typů nároků u civilního soudu.

Profesor Gustavo Mesch z izraelské University of Haifa se podrobně zamýšlel nad ochranou soukromí na internetu, konkrétně na sociálních sítích. Jejich uživatelé o sobě publikují mnoho informací, aniž by si byli vědomi možných následků. Poskytují provozovatelé těchto služeb dostatek informací? Je Evropská komise v této oblasti přísná oprávněně? Můžeme mít i nadále „pocit anonymity“ na webu, o němž se často mluvilo v 90. letech?

Moderování druhé poloviny hlavních přednášek od Radima Polčáka převzal David Šmahel ze spolupořádající Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Profesorka Ingrid Paus-Hasebrink z Rakouska, věnující se

audiovizuální komunikaci představila delegátům svůj výzkum týkající se mediální socializace a jejích dopadů na rodičovskou mediaci. Již v minulosti vedla několik projektů směřujících ke zvýšení bezpečnosti dětí na internetu, které byly podporovány ze strany Evropské unie.

Jako poslední referující prvního dne vystoupil nestor evropského eGovernmentu, profesor Roland Traummüller. Mluvil především o příležitostech a možnostech, které rozvoj infor-

Roland Traummüller

mačních a komunikačních technologií přináší v souvislosti se starou strategií rozvoje informačních a komunikačních technologií v členských státech Evropské unie i2010 i s novou strategií Digital Agenda for Europe. Tato nová strategie určuje dlouhodobé priority Evropské unie v oblasti informační společnosti a digitální ekonomiky až do roku 2020, s cílem maximalizace přínosů současné „digitální revoluce“. Základními oblastmi digitální agendy jsou jednotný digitální trh, interoperabilita a standardy, důvěra a bezpečnost, velmi rychlý internet, výzkum a inovace,

zdokonalení e-dovedností, užití informačních a komunikačních technologií k dosažení sociálních cílů a internacionalizace. Traummüller zmínil podporu, kterou Evropská unie poskytuje členským státům v oblasti eGovernmentu.

Během druhého konferenčního dne si delegáti mohli vybrat nejzajímavější ze specializovaných konferenčních sekcí. Největšího zájmu se dočkaly sekce Psychology of Cyberspace (Psychologie v kyberprostoru) a Sociology of Cyberspace (Sociologie v kyberprostoru). Další poměrně rozsáhlou sekcí byla sekce International Internet Law (Mezinárodní právo soukromé na internetu). Součástí konference byly také sekce Privacy/Data Protection (Ochrana soukromí a osobních údajů), e-Government/e-Justice, Intellectual Property (Duševní vlastnictví), Philosophy of Cyberspace (Filozofie kyberprostoru), Religion in Cyberspace (Náboženství v kyberprostoru). Také se objevily sekce multidisciplinární, jako například Cybercrime (Kyberkriminalita) a Cybersecurity (Kybernetická bezpečnost).

Sekcí Theory of Cyberlaw (Teorie práva v kyberprostoru) předsedal Radim Polčák. V této sekci byly diskutovány právní aspekty nových technologií, např. Web 2.0, RFID a právní aspekty umělé inteligence, o nichž hovořila Alžběta Krausová. Libor Kyncl nově uvedl sekci e-Finance, která by se měla do budoucna týkat elektronických financí včetně elektronického bankovníctví, elektronických investic, elektronicky poskytovaných úvěrů a elektronického pojišťovníctví. Tentokrát bylo jejím hlavním tématem elektronické bankovníctví a ochrana spotřebitele při tuzemském a přeshraničním bezhotovostním platebním styku.

Další novou sekcí byla Právní informatika, kterou moderoval Jaromír Šavelka. „Po jistém útlumu, kterým právní informatika procházela od 90. let minulého století, se zdá, že zájem o některé oblasti této disciplíny v poslední době mimořádně vzrůstá, a tak jsme se rozhodli poskytnout těmto tématům prostor i v rámci naší konference,“ vysvětlil její vznik Šavelka.

Vybrané příspěvky z konference Cyberspace budou publikovány ve dvou mezinárodních recenzovaných časopisech, Masaryk University Journal of Law and Technology (MUJLT - mujlt.law.muni.cz) a Cyberpsychology (www.cyberpsychology.eu), dle sekce, v níž byl příspěvek prezentován.